МІНІСТЭРСТВА АДУКАЦЫІ РЭСПУБЛІКІ БЕЛАРУСЬ

БЕЛАРУСКІ ДЗЯРЖАЎНЫ ЎНІВЕРСІТЭТ

Філалагічны факультэт
Кафедра тэарэтычнага і славянскага літаратуразнаўства

ДЗЕНІСЕНКА
Марыя Уладзіміраўна

ІДЭЙНА-ТЭМАТЫЧНАЯ АСАБЛІВАСЦЬ ПРОЗЫ ІВАНА БАГРАНАГА (НА ПРЫКЛАДЗЕ РАМАНАЎ «ТЫГРАЛОВЫ» І «САД ГЕФСІМАНСКІ»)

Дыпломная работа

Навуковы кіраўнік:
кандыдат філалагічных навук,
дацэнт Э. Ю. Дзюкава

Дапушчана да абароны
«____» ______________ 2023 г.
Заг. кафедры тэарэтычнага і
славянскага літаратуразнаўства
______________ Т. А. Марозава
кандыдат філалагічных навук, дацэнт

Мінск, 2023

ЗМЕСТ

УВОДЗІНЫ

ГЛАВА 1 ТВОРЧАСЦЬ ІВАНА БАГРАНАГА Ў КАНТЭКСЦЕ СЛАВЯНСКІХ ЛІТАРАТУР

ГЛАВА 2 РАМАН «ТЫГРАЛОВЫ» – АСНОЎНЫЯ ТЭМЫ, МАТЫВЫ, ПРАБЛЕМЫ

2.1 Мастацкае асэнсаванне сталінізму ў рамане «Тыграловы»

ГЛАВА 3 ЛАГЕРНАЯ ТЭМА ЯК ДАМІНАНТА Ў РАМАНЕ «САД ГЕФСІМАНСКІ»

3.1 Ідэйна-тэматычныя асаблівасці рамана «Сад Гефсіманскі»

3.2 Моўныя сродкі перадачы эмоцый у рамане «Сад Гефсіманскі»

ЗАКЛЮЧЭННЕ

СПІС ВЫКАРЫСТАНАЙ ЛІТАРАТУРЫ

РЭФЕРАТ

Структура дыпломнай работы. Дыпломная работа складаецца з уводзінаў, трох глаў, заключэння і спіса выкарыстанай літаратуры, які ўключае 44 крыніцы. Поўны аб'ём работы – 52 старонкі друкаванага тэксту.

Ключавыя словы: УКРАІНА, РЭПРЭСІІ, ТАТАЛІТАРНАЯ СІСТЭМА, СТАЛІНІЗМ, ЗДРАДА, ТУРМА, НКУС, ПАКУТЫ, МУЖНАСЦЬ, БАГРАНЫ.

Мэты дыпломнай работы: прааналізаваць раманы Івана Багранага «Тыграловы» і «Сад Гефсіманскі», вызначыць ідэйна-тэматычныя асаблівасці раманаў.

Задачы дыпломнай работы:

- Акрэсліць жыццёвы і творчы шлях Івана Багранага.
- Вызначыць ролю ў Івана Багранага ў літаратурным працэсе Украіны.
- Прааналізваць вобразныя, тэматычныя, ідэйныя, стылёвыя, наратыўныя дамінанты мастацкага свету Івана Багранага.

Аб'ект даследавання – раманы Івана Багранага «Сад Гефсіманскі» і «Тыграловы».

Прадмет даследавання – ідэйна-тэматычныя асаблівасці раманаў Івана Багранага «Тыграловы» і «Сад Гефсіманскі».

Навізна: Ва Украіне творчасць Івана Багранага даследвалі мноства навукоўцаў, найвядомейшы з іх – пісьменнік Аляксандр Шугай. Ён выдаў кнігу «Пад знакам Скарпіёна» (1994), у якую змясціў прозу, паэзію і публіцыстіку Івана Багранага. Але ў Беларусі даследчыкаў творчасці Багранага мала. Даследчыца Вікторыя Міхнюк напісала літаратуразнаўчую работу «Дакументальны пачатак у турэмна-легернай прозе ХХ стагоддзя (на прыкладзе «У капцюрох ГПУ» Ф. Аляхновіча і «Садзе Гефсіманскім» І. Багранага). І калі ў сваім даследаванні Вікторыя Міхнюк параўноўвае творы беларускага і украінскага аўтараў, то мы ў сваей рабоце спрабуем параўнаць два творы Івана Багранага – «Тыграловы» і «Сад Гефсіманскі», праводзім аналіз не толькі з літаратуразнаўчага боку, але і з мовазнаўчага.

Практычнае прымяненне: работа можа быць скарыстана на лекцыях па ўкраінскай і замежнай літаратуры, а таксама на лекцыях па літаратуры бліжняга замежжа.

РЕФЕРАТ

Структура дипломной работы. Дипломная работа состоит из введения, трех глав, заключения и списка использованной литературы, который включает в себя 44 источника. Полный объем работы – 52 страницы печатного текста.

Ключевые слова: УКРАИНА, РЕПРЕССИИ, ТОТАЛИТАРНАЯ СИСТЕМА, СТАЛИНИЗМ, ПРЕДАТЕЛЬСТВО, ТЮРЬМА, НКВД, СТРАДАНИЯ, МУЖЕСТВО, БАГРЯНЫЙ.

Цели дипломной работы: проанализировать романы Ивана Багряного «Тигроловы» и «Сад Гефсиманский», определить идейно-тематические особенности романов.

Задачи дипломной работы:

- Проанализировать жизненный и творческий путь Ивана Багряного.
- Определить роль Ивана Багряного в литературном процессе Украины.
- Проанализировать образные, тематические, идейные, стилистические, нарративные доминанты художественного мира Ивана Багряного.

Объект исследования – романы Ивана Багряного «Сад Гефсиманский» и «Тигроловы».

Предмет исследования – идейно-тематические особенности романов Ивана Багряного «Тигроловы» и «Сад Гефсиманский».

Новизна: в Украине творчество Ивана Багряного исследовали множество ученых, известнейший из них – писатель Александр Шугай. Он издал книгу «Под знаком Скорпиона» (1994), в которую поместил прозу, поэзию и публицистику Ивана Багряного. Но в Беларуси исследователей творчества Багряного мало. Исследовательница Виктория Михнюк написала литературоведческую работу «Документальное начало в тюремно-легерной прозе XX века (на примере «В коптюрох ГПУ» Ф. Алехновича и «Саду Гефсиманском» И. Багряного)». И если в своем исследовании Виктория Михнюк сравнивает произведения белорусского и украинского авторов, то мы в своей работе пытаемся сравнить два произведения Ивана Баграного – «Тигроловы» и «Сад Гефсиманский», проводим анализ не только с литературоведческой стороны, но и с языковедческой.

Практическое применение: работа может быть использована на лекциях по украинской и зарубежной литературе, а также на лекциях по литературе ближнего зарубежья.

ABSTRACT

The structure of the diploma work. The thesis consists of an introduction, three chapters, appendix, which includes 44 sources and conclusion. Total work volume is sixty – 52 pages of printed text.

Keywords: UKRAINE, REPRESSION, TOTALITARIAN SYSTEM, STALINISM, BETRAYAL, PRISON, NKVD, SUFFERING, COURAGE, BAGRANY.

The purpose of the diploma works is to analyze the novels of Ivan Bagrayan «Tigrolov» and «The Garden of Gethsemane», to determine the ideological and thematic features of the novels.

The tasks of the diploma work are:

- Analyze the life and creative path of Ivan Bagryany.
- To determine the role of Ivan the Scarlet in the literary process of Ukraine.
- To identify and analyze the figurative, thematic, ideological, stylistic, narrative dominants of the artistic world of Ivan Bagryany.

The object of research is the novels of Ivan Bagryany «Tigrolovs» and «The Garden of Gethsemane».

The subject of the research is the ideological and thematic features of the novels of Ivan Bagryany «Tigrolovs» and «The Garden of Gethsemane».

Novelty: literature from the time of Stalinism becomes the subject and object of research by both Ukrainian and Belarusian literary critics. The value of our work is not only in highlighting the trends and artistic features of literature of that period, but in a comparative approach to prose material, which allows us to more vividly illuminate the artistic worlds of each of these novels, to identify milestones in the development of the literary process of Ukraine, how the tragic experience affected the history, culture and literature of the Ukrainian people.

Practical application: the work can be used at lectures on Ukrainian and foreign literature, as well as at lectures on literature of the near abroad.